

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Præ cæteris maiori studio, Christus, verbis, parabolis, iureiurando, ac operibus hunc fidei docuit articulum: Remissionem peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

sua mala, & toto corde ad Deum conuertuntur, illis benignus ignoscit contra ipsum iudicium, ac ionæ voluntatem. Attende mouent nos D. Basil. & D. Ambrosius. Regis Achab iniquitates, quibus & sanguinem Naboth superaddidit innotentem, ut illi predo vineam auferret, ob quod ita Deus excadescit, ut illum capitis damnet, Elia uari precipit, hanc regi significet sententiam, quam & significauit iam ad vineæ possessionem properanti. *Prænuñciavit non suam ipsam, sed Domini sententiam.* Timet Rex, à peccato recessit, quandam penitentia simulat imaginem, quæ cordis non penetrabat intima, sed ficta erat & exterior, induntur cilicio, caput cinere conpergit humiliatur. Illico cecidit Dominus Eliam: Vide, inquit, perteriti um, humiliatum Achab, fugit se uelle petere peccati remissionem, curre citius, hæc latus noua deuincia: pax tibi, pax tibi: *Non indicam in diebus eius. Vbi semel dimittat luxu (inquit D. Chryost.) & faccum indutus agnoscat scelera sua.* Ad unam, quam fudit lacrymam obtinet indulgentiam. Quid hoc Domine: Num peccatorum latus uelut hic modus procedendi? Tam cito ab eo te reuocas, quod tam sero facere profueras? Nullo temporis intervallo prima rescindis præcepta? Hinc colliges, quid non misericors azeret, si rigorosa fuisset, si uera penitentia.

Deinde Davidis expendit & peccatum & penitentiam & Dei misericordiam: *Tria præcepta in una causa transgressus est: commissum est homicidium adulterium, & aliena uxoris concupiscentia.* Nec omittit populi scandalum, & aniam datam inuicis Dei nomen blasphemandi. Miratur Davidi Nathan, qui parabolam diuitis pauperisque proponit ob oculos: in ut sui iudex David intus tulerit sententiam: Deum testem inuocans, nec veniam mereri, sed nec sperandam tantum facinorosæ re: *Vixit Dominus, quoniam filius mortis est uir, qui fecit hoc.* O David, infer, hinc Nathan Tu es ille uir: tu huius culpæ noxus. Cogni scilicet reatum, veniam roga: *Peccata Domini.* Numquid tu ipse Rex inelyte sacramento confirmasti, quodq; in alterius personâ meris es res, nec tantum criminis spectandam esse indulgentiam? Verum etiam angustiam hominis esse clementiam, ut eius illico exipere patientia. Neui autem, Dei esse clementiam in finiam, nec vllum dari peccatum adeo graue, cuius si peccator ex cordis intimo deprecatur veniam, eam non sit obtenturus, proinde supplex tacti penitens eam deprecor: *Peccati Domini.* Nulla interposita morâ, nullis inter-

mixtis consultationibus, nullis extensis dilationibus propheta respondit, ex Dei nomine remissionem indulget, aut melius dixerit, regem assecurat, amodo Deum ignouisse. Tam cito hoc momento? Ne dubites: *Domini transiit peccatum tuum, non morieris.*

Addit D. Basil. exemplum Regis Manasses sacrilegi, prophetarum homicidæ, qui venerandum Iliam in duas partes mediis iussit terra, in Ma, dissecari, Dei contemptoris, idololatæ, Templi uasle, violatoris, de quo sic D. Chryost. *Manasses cum D. CHR. Etis insaniâ auerit ac tyrannidâ legalem euerit Ho. de re cultum, templum clausit, idolorum errorem Deo parat. la aduersum inuexit uniuersis qui ante se vixerant pfi To. 5. impietate præstant. Quo tum ob cetera reuocari potestati traditur Babyloniorum captiuus abducitur, ferro catenisque grauis gemit tristis in ergastulo. Quam primum autem ad Deum delictorum penitens conuertitur, omnium meruit à Deo scelerum consequi remissionem, in cuius testimonium, ignis de celo descendens, nexu liquefacit carcerum, & in actu oculi regno restituitur & libertati.* *Manasses, qui in templo Dei, quadriformia collocauit idola, ut necesse esse cuius unde liber templum ingressuro ante idola procumbere etc. Vbi penitentia egit, & captiuitate remocatus est.*

§. 4. Præ ceteris maiori studio, Christus, uerbis, parabolis, iureiurando, ac operibus hunc fidei docuit articulum: Remissionem peccatorum.

Quod in lege veteri fecit Deus, ut animos erigeret peccatorum, hoc (inquit D. Basil.) feruentiori stabiliori studio factus homo, quo qui illos ad se traheret, illorum erat uicium tutumque remedium. Ut in mundum uenit, si rogemus saluatorem: quare uenisti? Respondit Non ueni uocare iustos, sed peccatores ad penitentiam. Quocirca hanc doctrinam zelo docuit ardentiori, uerbis, parabolis, exemplis, iureiurando & operibus. Verbis: hoc enim uerbum lapidem uelut fundamentalem sui posuit Euangelij: Penitentiam agite, appropinquauit enim regnum celorum. Mirans autem discipulos suos per uicos & castella prædicatores, illis hoc quasi thema, & fundamentum præscripsit concionum: Penitentiam agite, appropinquauit in uos regnum Dei. Et si rem attentius introspexeris (inquit) hoc in Euangelio suo declamat principalis: Penitentia possimum prædicatur. His annectit exempla & parabolæ, ouis perditæ, gemæ amissæ, qui.

Mat. 9. 12. I. Christus in mundum uenit ob peccatores. Mat. 4. 17. Lue. 10. 10. Penitentia possimum prædicatur. His annectit exempla & parabolæ, ouis perditæ, gemæ amissæ, qui.

quibus manifestat, nedum se non resicere peccatores sed & hanc sui adventus precipuam esse rationem vocare peccatores, ipsosque ad gratiam recipere peruenientes: *Suscipiamus ab eo quid*

D. BASIL. *probat in humeris? Quem, inquit, perditam cuius gratia gaudent, qui in caelis sunt. Vnus inquit peccatorum penitentiam agentu grauius, Angeli laudantur.* His verbis, his parabolis addit panter ph. asini illam, cui communi est grauiores confirmat vetas esse difficultates: *Amen dico vobis quia gaudium est in caelo super uno peccatore penitentiam agentu.*

Tom. 1. *probat in humeris? Quem, inquit, perditam cuius gratia gaudent, qui in caelis sunt. Vnus inquit peccatorum penitentiam agentu grauius, Angeli laudantur.* His verbis, his parabolis addit panter ph. asini illam, cui communi est grauiores confirmat vetas esse difficultates: *Amen dico vobis quia gaudium est in caelo super uno peccatore penitentiam agentu.*

II.
Christi
ad pecca-
tores cle-
mentia.

Ve vero nobis omnis auferatur suspicio diffidentiae, tribus haece fundamentis, quantum superponit, opera immensa stupenda misericordiae. Perpende qua benignitate publicam recipiat in ciuitate peccatricem, cuius consortium dignatur, nunc vel contactum, qui apud tuus virtutum meritis videbantur esse dignissimi, qui se ex eius contactu maculam contracturos inuisi abant. Considera qua fide Zachari publicanum & peccatorem admisit in gratiam. Obstupesce qua beneuolentia crucifixo latroni, qui rapinis, furtis, caedibusque vitam transegerat in saltibus caeloque terraque detestandam, laetissimum promittat addicaturque paradisum. Mirare, qua mansuetudine, qua seruenti oratione apud patrem pro crucifixionibus tercedat: dein a mortis rediuius, adhuc calente saluifero sanguine, mandat Apollolis, ut effusi sanguinis offerant indulgentiam. Et qui mundo culpatum mittebantur remissionem predicaturi primum eam illis gratis afferrent, qui suum sanguinem effudissent: *Oportet in nomine eius predicari penitentiam, & remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Hierosolymis.* Hoc in super decernit, ut in Ecclesia hic expressus fidei habeatur articulus, quem confiteri teneatur, qui fidem vcluerit profiteri Christianam, nimirum quod in simbolo nostro consistitur: *Remissi mem peccatorum.*

Luc. 24.
47.

Loc. cit.

13

Licet autem haec omnia ex praedictis sit aperta, non tamen hanc Christus doctrinam & veritatem expressioribus deprimat coloribus quam huius parabolae de filio prodigo paradigma, sic notat D. Basil. & conformiter D. Ambrosius. D. Chrysostomus qui omnes hanc de prodigo parabolam minutim enucleat: tantam enim demonstrat Dei bonitatem: ut licet eius bona male perditis, eum despexeris, desrueris, vocibus vagis excuteris, omnigenis te seruum tradideris peccati, qui amo & i si scetus diabolo vlc mancipium, si ex corde ad eum re-

curreris, amice redentem amplexabitur, huiusmodi occurrit: Pater dilatis & si more nos huc loquamur, diem ager in curia sua caelesti sollemnissimum, quo tuum exultat aduentum, gaudiumque signet Angelorum: *Gaudium est in caelo super uno peccatore penitentiam agente.* Perpende o Christiane quantum vel mica valeat anima, quantoque loco tuam ponat Saluator.

Communis est illa D. Bernardi sententia, in nullo negotio virum suae dase, signum sic posse sapientiae, quam si tanti res aciemet, quasi sine nec maioris, quam merentur, habeat. Non est imprudens est, inquit, minoris meriti Sancto, diem celebrare sollemniter: *Sapient est, cui quaeque sapient, pro visum.* Dei sapientiae non est numerus, protinde res non pluris, nam sunt, alligat: *Omnia disponit in nomine o. pondus sapientiae & mensura.* Considera quantum faciat iam nam, ut quando eam recuperat, deperditam, festum inleuat diem, & commune in oculis gaudium. Quando ex ob interceptum praedictum vel ab hoste recuperat ciuitatem, ignes praecipit in curia feluos excitari, his ostendit quanta recuperatam faciat curiam. Res mira. Festum caelum exulta e gaudij dum Deus prouigam recuperat animam. Hoc Deus videt e cuncta di posuit, vt a caelo terra dependet, de quo si soles procedant lucidiores terra laetatur, si defluant aquae si decidant insuetudine, virtuti amicitur palio.

Nunc praepostero eum dixeris, ordine cuncta disposuisse, quod caelum a terra dependeret, & ijs conformiter, quae in terra sunt caelestia stantuerentur, vt dum in terra positus delictorum agis penitentiam, totum gaudium caelum perfundatur, dieque festi celebretur: *Nunc quid intelliges quod caelum de terra dependeat eiusque conformiter actionibus? O Domine equus hoc capiat? Exemplum ta e caelestia s. b. s. t. n. u. r. Peccare illi gaudet in terra, caelum incandescit mortisque contra diuinitas interu. inat. sententia. In terra penitentiam agunt Nimita, caelum se erant, nubes dissipantur feralis, mortis tunc eatur sententia, & in gratia vitae e mutatur gratissimam ad stipulationem, Anne hoc verum non est: *Gaudium est in caelo Angelus Dei, super uno peccatore penitentiam agente.* Huius occasione proponit Dominus tres illas celeberrimas parabolas*

bolis ovis errantis, quam diligens pastor inueniens non occidit, non fustibus latera tutudat, sed humeris imposit, ad ouilem reduxit, & ob inuentam quæ errauerat inter socios ferculis epularum saluabit. Deinde diagma perditæ quam inuentam mulier non in patres diffregit, quia perditæ, sed summo collegit gaudio tantisque letitiæ signis hilaris exiit, ut per totum angulum uoluerit festum agi vicinorum. Demum huius amantissimi patris, qui reduce rem filium totis excipit gaudijs irupidans, vitulum mandat maclari saginatum, exclamat: concinamus, gaudeamus, epulemur. Ut autem nobis hoc esset exploratum, noluit Christus nostro fidere iudicio harum explicationem parabolarum, sed illas exponens quod inueniant singula, non semel eadem repetit: Sic gaudium est in celo super uno peccatore poenitentiam agentis. Quibus omnibus id patet quod ait D. Ephrem Syrus: Plus cunctis poenitentia f. stan

D. Ephr. Syrus. Tract. de poenit. p. 46.

illa Christi uerba ad Patrem iam prexi mi passioni: Pater manifestasti nomen tuum hominibus. Tract. 66. Quid hoc, numquid Dei nomen prius in terra non in Ioan. cognitum, non inuocatum? Erat quidem respon. Ioan. 17. det quo Deus vocabatur: Notus in Iudæa Deus, 6. sed non illud quo pater dicebatur, hoc enim personale est, & notitiam supponit trium diuinarum personarum, ac Sanctissimæ Trinitatis: hæc autem explicitè mundus non nouerat, sed nec ipse communis Iudeorum populus. Hanc 2. Ratio. Christus concionando promulgauit, & populo explicite mysterium. Attamen Tertullianus hanc Ter. iul. indagans parabolam aliam adfert rationem: Christus scilicet hoc in terra alia fecisse, nimirum quod pater. c. 8. declarauit, quam aptè Deo nomen conueniat patris, quod omnium sit pater patrum, quod in unum omnes collecti patres, non tam uerè sint patres nec tanta cuncti erga filios ferueant pietate, quam ipse solus, erga peccatorem paterna feratur bonitate: Tam pater nemo, tam pius nemo.

Ut præclara, & plena mysterijs uenerat illa D. Pauli uerba: Electo genitrici meæ ad Patrem Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in celo, & in terra nominatur. Dogma est philosophicum, quod dum ab aliquo pendent effectus principio hi simul omnes illud non adæquant. v. g. a sole principio cuncta dependent lumina caeli & terre, omnia uero simul sumpta nihil sunt opposita luci solis. Omni patrum essentia, ab illo diuino pendet, & trahitur patre, & quicquid boni patres habent in ordine ad filios, ab illo dependet patre, Deo. Quotquot patres sunt simul sumpti, & a temporibus Adæ fuerunt, & usque ad finem mundi sunt futuri, scintilla sunt respectu essentia Patris in Deo. Appende in statera, totum amorem, omnem sollicitudinem, desideria pietatem parentum omnium, & in altera solius Dei pietatem erga uel unicum hominem, hæc infinites cæteris omnibus benigna præponderabit. Ab effectu cape experimentum, Quis pater, adde patres omnes combinati, facient in gratiam filij, quod Deus in tei salutem? nullum effluit momentum, nullum præterlabitur instans, quo non de te cogitet, & de te non sit sollicitus, te non sibi habeat ob oculos?

Ephes. 3. 15.

§. 5. Homo quidam. Se Patrem nominat Deus, ut amoris sui ferat testimonium, ac Christianus peccatoribus sperandam esse docet indulgentiam.

Homo quidam habuit duos filios. In con. esto est, sub patris nomine Deum intelligi: omnium enim hominum pater est ex natura, cum omnes nascatur, & de diuinitis eius mirabilis esse recipiant naturale. Licet autem ex hac ratione pater omnium dicatur creaturarum, ut plura: Quis est plura pater? Singulati tamen ratione pater dicitur hominis, quia ad suam amagmem hominem condidit ac similitudinem: quod & ipsi nouerunt philosophi teste D. Paulo: quorum hæc erat sententia: Ipsius enim & genus sumus. Voluit nihilominus Christus hoc patris nomine diuinitate declarare viscera misericordiae, nulla enim maiora esse cognouimus, quam patris erga filium, hoc symbolo uisus est Dauid, dum ait: Quomodo miseretur pater filiorum, miseretur est Dominus inueniens se. Notat D. Augustinus Hieron. Bap. de Lanza, Tom. II.

14. I. Cur Deus esse dicatur pater. 1. Ratio. Job 38. 28. Alter. 7. Psal. 103.

Quis pater, imo cuncti sociati, tantas talemque obtulerunt inquam filio diuitias, & regnando seipsum, suumque filium homini in socium, in amicum in litrum, in redemptionem, in aternæ gloriæ præmium? Quis tam arduus subiecit colla laboribus, vitam profundens, animam tradens, sanguinem propinans, in cruce pro te o homo,

II. Patris in Deo affectus.

Y y homo,

